

Bibliotecari omagiați în 2024 – Petru GANENCO

Petru GANENCO
1934-1999

Elena Harconița

Istoric, bibliolog, manager, Om emerit al culturii.

S-a născut la 18 iulie 1934 în s. Nezavertailovka, rn. Slobozia. A decedat la 16 noiembrie 1999 la Chișinău.

A învățat la școala de șapte ani din satul natal, apoi la școala medie din Slobozia (1941-1951). A absolvit Universitatea de Stat din Chișinău, Facultatea de Istorie și Filologie, secția de istorie (1951-1956) (azi, Universitatea de Stat din Moldova).

Istoric de formație, s-a consacrat toată viața biblioteconomiei, în care a încercat să integreze principiile istoriei. Cariera profesională a început-o la Biblioteca de Stat a RSS Moldovenești „N. K. Krupskaja” (astăzi, Biblioteca Națională a Republicii Moldova). Aici a activat în calitate de metodist, bibliotecar principal (1956), șef al secției de completare (1960). La vârsta de 30 ani, la insistența colectivului, a devenit director al bibliotecii, funcție pe care a deținut-o din martie 1965 până în octombrie 1984. În perioada 1983-1987 este director adjunct pentru știință. A activat și în calitate de pedagog (1987-1998) la o școală medie de specialitate, apoi a fost director adjunct și bibliograf superior la Biblioteca Științifică Centrală a Academiei de Științe a Moldovei. Din 1998 a revenit la Biblioteca Națională, în postul de bibliograf-șef al Serviciului daco-romanic. Timp de mai mulți ani (1962-1974) predă la Facultatea de Biblioteconomie și Bibliografii a Universității de Stat din Chișinău.

Petru Ganenco a fost un biblioteconomist și un manager merituos. Considerând că biblioteca înseamnă, în primul rând, ordine, a continuat direcția sociotehnopragmatică promovată de biblioteconomia nemțească. În viziunea lui, calitățile fundamentale ale bibliotecarului ar fi memoria bună, acuratețea, altruismul, tenacitatea și răbdarea. A elaborat, în special pentru tânăra generație, „Harta tehnologică a locului de muncă”, a proceselor și a ciclurilor tehnologice (calea cărții, calea buletinului de cerere ș.a.). A pus în aplicare o organigramă eficientă și a inițiat un concept de constituire și de menținere a imaginii bibliotecii – prin indici statistici, prin indici de performanță – care permitea o mai bună finanțare și avea mai multe beneficii pentru bibliotecari și utilizatori.

A dezvoltat colecțiile, insistând asupra completării și valorificării publicațiilor referitoare la istoria, tradițiile, obiceiurile și personalitățile autohtone. A sprijinit constituirea școlii bibliografice naționale și elaborarea unui șir important de bibliografii fundamentale. A susținut începuturile Cenaclului literar „Miorița”, a Salonului de muzică, a Universității Populare de Istorie a Culturii și Artei Universale al cărei rector a fost ș.a. A direcționat colegii spre cercetări științifice în domeniul biblioteconomiei, bibliografiei, istoriei cărții, susținând că biblioteconomia nu este doar o meserie, ci și o știință, a extins activitatea editorială.

A avut o contribuție substanțială la valorificarea trecutului bibliotecilor din Basarabia, fiind autorul unor studii de biblioteconomie, dar și redactând lucrări în domeniu. Este primul bibliotecar cercetător care s-a ocupat de studierea istoriei bibliotecilor din Basarabia (după 1918). A studiat istoria scrisului, a tiparului și a cărții în spațiul nostru. Este autorul monografiei „Istoria Bibliotecii Publice din Chișinău (1830-1917)” (1966) și a două volume de „Scrieri istorice” (2001), apărute postmortem. Revista „Magazin bibliologic” i-a publicat pe paginile sale variate materiale. A inițiat culegerea de studii științifice „Biblioteconomia și teoria bibliografiei ei în Moldova” (1976-1977), interzisă însă de autoritățile comuniste.

A participat cu comunicări la congrese, conferințe și simpozioane naționale și internaționale: la Primul Congres al bibliotecarilor din RSS Moldovenească (1957, Chișinău), la întruniri profesionale la Moscova (1966), la Primul congres al lucrătorilor din cultură (1966, Chișinău), la Conferință internațională a Federației Asociațiilor de Bibliotecari (1970, Moscova), la Conferința științificopractică unională „Rolul bibliotecilor în viața socială și culturală a satului” (1978, Chișinău), la Conferința științifico-practică „Promovarea cărții și a lecturii” (1979, Chișinău) ș.a. A colaborat la ediții enciclopedice.

Sub conducerea sa, instituția a cunoscut o ascensiune organizatorică și științifică, fiind apreciată cu multe diplome, printre care Ordinul

„Prietenia Popoarelor” (1982). Petru Ganenco fost distins cu titlul „Om emerit al culturii” (1967).

A se vedea și articolele din „Calendarul Bibliotecarului 1999”. – Chișinău, 1999. – P. 167-170; „Calendar Național 2004”. – Chișinău, 2004. – P. 225-226; „Calendar Național 2014”. – Chișinău, 2014. – P. 245-246.

Bibliografie selectivă:

Ganenco, Petru. Pagini din istoria Bibliotecii naționale / Petru Ganenco. – Chișinău : [S. n.], 1997. – 16 p.

***Ganenco, Petru.** Poezia clasică moldovenească : (Indicații metodice) / Petru Ganenco, Vladimir Chiriac. – Chișinău : Cartea Moldovenească, 1968. – 98 p.

Ganenco, Petru. Scrieri istorice : în 2 volume / Petru Ganenco ; red. resp.: Ion Madan ; cuv. înainte de Alexe Rău. – Chișinău : Biblioteca Națională, 2001.

Vol. 1 : Istoria Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova de la 1832 pînă la 1918. – 2001. – 196 p.

Vol. 2 : Istoria bibliotecilor din Basarabia și Transnistria de la început pînă la 1918. – 2001. – 197 p.

***

Ганенко, Петр. История Кишиневской публичной библиотеки : 1830-1917 гг. / Петр Ганенко. – Chișinău : Картя Молдовеняскэ, 1966. – 112 p.

***

Ganenco, Petru. Domnitorii din a 2-a jumătate a secolului al XIV-lea și începutul biblioteconomiei românești în Moldova / Petru Ganenco // Magazin bibliologic. – 2000. – Nr 1. – P. 52-54 ; Nr 3/4. – P. 45-51.

Ganenco, Petru. Mitropolia Proilaviei centru bisericesc de condicere al românilor

transnistrieni / Petru Ganenco // Literatura și arta. – 1998. – 13 aug. – P. 7.

Ganenco, Petru. Noi date privind istoricul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova / Petru Ganenco // Literatura și arta. – 1998. – 12 mar. – P. 6.

Ganenco, Petru. Promotor al bibliografiei naționale : [Ion Șpac] / Petru Ganenco // Moldova literară. – 1997. – 5 feb. – P. 2.

Ganenco, Petru. Provenirea numelui Patriei noastre – Moldova / Petru Ganenco. – [S. 1 : S. n.], 1999. – nenumerotată.

Ganenco, Petru. Unele considerente pe marginea Enciclopediei despre orașul Chișinău / Petru Ganenco // Curierul de seară. – 1998. – 22 ian.

***

Madan, Ion. Bibliologul, cercetătorul și patriotul Petru Ganenco (1934-1999) / Ion Madan. – Chișinău : Biblioteca Națională a Republicii Moldova, 2001. – 64 p. : fot.

***

Dron, Ion. Petru Ganenco : [despre Petru Ganenco, biblioteconomist, bibliograf (1934-1999)] / Ion Dron // Capitala. – 2000. – 15 iul. – P. 9.

Ganenco Petru // Muzeul Virtual. Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – URL: http://moldavica.bnm.md/biblielmoMuzeu?a=d&c=muzeu_html&d=Jdirectori#13 (accesat: 14.11.2023).

Istoria Bibliotecii Naționale prin oamenii săi : Petru Ganenco sub semnul 75 // Programul Național Lectura Central : Album-slide. – URL: https://www.youtube.com/watch?v=HMfXj8aHnHk&ab_channel=ProgramulNa%C8%9BionalLecturaCentral (accesat: 14.11.2023).

Madan, Ion. Ganenco Petru // Biblioteconomia și bibliografia Moldovei : Profesori și discipoli / Ion Madan. – Chișinău, 2000. – P. 16-17.

Madan, Ion. Petru Ganenco : [In memoriam (1934-1999)] / Ion Madan // Magazin bibliologic. – 1999. – Nr 4. – P. 49-50.

Păsat, Dumitru. Nemuritor pentru cărți, biblioteci și slujitorii lor / Dumitru Păsat : [despre biblioteconomistul Petru Ganenco (1934-1999)] // Literatura și arta. – 1999. – 2 dec. – P. 7.

Păsat, Dumitru. Un om al cărții : [despre Petru Ganenco, 65 de ani de la naștere] / Dumitru Păsat // Dialog : Publicație de atitudine și informare. – 1999. – 16 iul. – P. 7.

Rău, Alexe. Cuvintele și adevărul cele din urmă : [In memoriam Petru Ganenco] / Alexe Rău // Magazin bibliologic. – 2000. – Nr 1. – P. 51-52.

Rău, Alexe. Moștenirea lui Petru Ganenco : [interviu cu Alexe Rău, directorul Bibliotecii Naționale din Republica Moldova, despre Petru Ganenco] / Alexe Rău ; consemnare: Dumitru Păsat // Literatura și arta. – 2000. – 16 noiem. – P. 7.

Rău, Alexe. Servus, Domnule Director / Alexe Rău : (Petru Ganenco la 70 de ani) // Gazeta bibliotecarului. – 2004. – Nr 7. – P. 1.

Șpac, Ion. Crâmpenele din viața lui Petru Ganenco – istoricul / Ion Șpac // Reflecții biblioteconomice și bibliografice. – Chișinău : [S. n.], 2005. – P. 147-253.

***

Рошу, Елена. Библиотека, любовь моя : [о Петре Ганенко, бывшем директоре Национальной библиотеки Молдовы] / Елена Рошу // Столица = Capitala. – 2001. – 27 окт. – P. 8.

Harconița, Elena. Bibliotecari omagiați în 2024 – Petru Ganenco // Calendar Național 2024 / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Elena Pintilei ; coord.: Veronica Borș ; aut.: Elena Barbos-Balinschi, Maria S. Ciobanu, Elena Harconița, Ana Struță ; colegiul red.: acad. Andrei Eșanu (președinte), Iurie Colesnic (vicepreședinte), Iulian Filip [et al.] ; red.: Elena Varzari ; redactare bibliografică: Elena Barbos-Balinschi. – Chișinău, 2023 (Primex-Com). – P. 192-194. – ISSN 1857-1557. – Bibliogr. la sfârșitul art. – Ind. alf. al datelor memorabile documentate: p. 350-352. – Mod de acces: http://bnrm.md/files/publicatii/CN_2024.pdf